

भद्रपुर नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

प्रदेश नं. १, झापा, नेपाल

भद्रपुर नगरपालिका, नगरकार्यपालिकाको कार्यालयद्वारा प्रकाशित

खण्ड ४ भद्रपुर, फागुन १९ गते, २०७७ साल, संख्या ९

भाग २

भद्रपुर नगरपालिका

नगरकार्यपालिकाको कार्यालयको सूचना

भद्रपुर नगरपालिकाबाट जारी भएको देहाय बमोजिमको कार्यविधि सर्वसाधारणका लागि

प्रकाशन गरिएको छ ।

भद्रपुर नगरपालिकाको विपन्नता पहिचान कार्यविधि, २०७७

स्वीकृत मिति २०७७/१०/२३

प्रमाणीकरण मिति २०७७/११/१८

प्रस्तावना :

नेपालको संविधानमा उल्लेखित मौलिक हक प्रचलन गर्ने राज्यको दायित्व अन्तर्गत स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा (४) को खण्ड च बमोजिम विपन्न घरपरिवार पहिचान तथा सर्वेक्षण, तथ्यांक र सूचना संकलन तथा नियमन र व्यवस्थापन गरी गरिबी निवारण सम्बन्धी नगरपालिकाको नीति र कार्यक्रम संचालन गर्नका लागि नगरपालिका क्षेत्रका विपन्न तथा बेरोजगार नागरिकहरुको पहिचान गर्न कार्यविधि बनाई लागू गर्न बान्छनीय भएकोले सोही ऐनको दफा १०२ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी भद्रपुर नगरपालिकाको नगर कार्यपालिकाले यो कार्यविधि बनाई जारी गरेकोछ ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- (१) यस कार्यविधिको नाम विपन्नता पहिचान कार्यविधि, २०७७ रहनेछ ।
- (२) यो कार्यविधि नगर कार्यपालिकाबाट पारित भई स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित भएको मितिबाट लागू हुनेछ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा

- (क) “विपन्न” भन्नाले आर्थिक अवस्था कमजोर भएको, नियमित स्थायी आम्दानीको श्रोत नभएको, आफ्नो आम्दानीले पर्याप्त खान, लाउन, बस्न, शिक्षा, स्वास्थ्य, उपचार गराउन नपुग्ने व्यक्ति वा परिवारलाई जनाउछ ।
- (ख) “बेरोजगार” भन्नाले: काम गर्ने उमेर पुगी काम गर्ने इच्छा हुँदाहुँदै पनि काम नपाएको व्यक्तिलाई जनाउँछ ।
- (ग) “नगरपालिका” भन्नाले भद्रपुर नगरपालिकालाई सम्झनु पर्छ ।
- (घ) “नगर प्रमुख” भन्नाले भद्रपुर नगरपालिकाको प्रमुखलाई सम्झनु पर्छ ।

- (ड.) “नगर उपप्रमुख” भन्नाले भद्रपुर नगरपालिकाको उप प्रमुखलाई सम्झनु पर्छ ।
- (च) “नगर कार्यपालिका” भन्नाले भद्रपुर नगरपालिकाको नगर कार्यपालिकालाई सम्झनु पर्छ ।
- (छ) “नगर सभा” भन्नाले भद्रपुर नगरपालिकाको नगरसभालाई सम्झनु पर्छ ।
- (ज) “प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत” भन्नाले भद्रपुर नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतलाई सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद २

विपन्नता पहिचानका आधारहरु

३. विपन्नता पहिचानको आधारहरु :

- (१) सामान्यत : विपन्नता पहिचानका आधारहरु देहाय बमोजिम हुनेछ :
- (क) आफ्नो नियमित आम्दानीको श्रोत नभएको,
- (ख) आफ्नो आम्दानीले आफू र आफ्नो परिवारमा सन्तुलित भोजन गर्न नपुग्ने,
- (ग) आफ्नो घर बास नभएको वा भएपनि सामान्य र पर्याप्त नभएको,
- (घ) कुनै प्रकारको सीप र क्षमता नभएको,
- (ङ) शिक्षामा पहुँच नभएको, सामान्य लेखपढ भएको वा औपचारिक शिक्षा हासिल गरे पनि दफा ४ बमोजिमको वर्गीकरण भित्र परी बेरोजगार भएको,
- (च) प्रकोप वा उपचारका कारणबाट सम्पति सकिएको वा व्यापार व्यवसायबाट टाट पल्टिएको ब्यक्ति वा परिवार ।
- (छ) विपन्न मान्न नसकिने अन्य उपयुक्त आधार नभएको ।

४. विपन्नताको वर्गीकरण : विपन्नताको वर्गीकरण तपशिल बमोजिम हुनेछ :

- (१) श्रेणी क : निम्नमध्यम वर्गीय विपन्न परिवार

(क) नियमित मासिक आमदानी १० देखि १५ हजार रुपैयाँ सम्म भएको र ५ जनासम्म सदस्य भएको परिवार,

(ख) आफ्नो घरधुरी नम्बरी वा ऐलानी जग्गामा भई सामान्य प्रकारको ईटाको गाढो, टिनको छानो र शौचालयसहितको घर भएको,

(ग) ज्ञान सीप भएको तर दिंगो रोजगार नभएको

(घ) खर्चिलो औषधी नियमित सेवन गर्नुपर्ने सदस्य भएको परिवार

(ङ) आफुले उत्पादन गरेको अन्नले ९ महिनासम्म खान पुग्ने परिवार

(२) श्रेणी ख : निम्नवर्गीय विपन्न परिवार

(क) मासिक आमदानी रु. बाह्र हजार सम्म भएको र ५ जनासम्म सदस्य भएको परिवार,

(ख) पर्याप्त खान लाउन नपुग्ने परिवार,

(ग) बालबच्चालाई शिक्षा दिन नसक्ने परिवार,

(घ) आफ्नो घर बसोवास भएपनि सामान्य अवस्थामा भएको,

(ङ) आफुले उत्पादन गरेको अन्नले ६ महिनासम्म खान पुग्ने परिवार

(३) श्रेणी ग : विपन्न परिवार

(क) परिवारको मासिक आमदानी रु.आठहजार सम्म भएको

(ख) परिवारमा दुई छाक पेटभरी खान र न्यूनतम क्यालोरी पुरा गर्न नसक्ने परिवार,

(ग) कुनै प्रकारको सीप नभएको

(घ) एक जनापनि १२ कक्षा उत्तिर्ण गरेको सदस्य नभएको परिवार

(ङ) आफुले उत्पादन गरेको अन्नले ३ महिनासम्म खान पुग्ने परिवार

(४) श्रेणी घ : अतिविपन्न परिवार

(क) मासिक आमदानी रु आठ हजारभन्दा कम भएको परिवार

(ख) दुई छाक खान पुग्ने अवस्था नभएको परिवार

(ग) लेखपढ नभएको वा एक जनापनि माध्यमिक तहको शिक्षा प्राप्त गरेको सदस्य नभएको परिवार

परिच्छेद - ३

विपन्न पहिचान प्रक्रिया एवं समिति सम्बन्धी व्यवस्था

५. विपन्न पहिचान प्रक्रिया :

- (१) विपन्न परिवार पहिचान गर्न वडा समितिले टोल विकास संस्था वा कर्मचारी परिचालन गरी सम्भाव्य परिवारको विवरण अनुसूची १ अनुसारको ढाँचामा संकलन गर्नु पर्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम संकलित फारामहरु जाँचबुझ गरी टोल विकास संस्थाले फाराम भर्ने व्यक्ति र परिवारको यथार्थ वस्तुगत विवरण एकिन गरी वडा समितिसमक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (३) उपदफा (२) बमोजिम प्राप्त विवरणहरु जाँचबुझ गरी सम्बन्धित वडा समितिले दफा ४ बमोजिम श्रेणीगत वर्गीकरण समेत गरी पहिचान भएका विपन्न परिवारको विवरण नगरपालिकामा पठाउनु पर्नेछ ।
- (४) नगरपालिकामा उपदफा (३) बमोजिम प्राप्त विवरणहरु नगरस्तरीय विपन्न पहिचान तथा व्यवस्थापन समितिले आवश्यक जाँचबुझ गरी विपन्न परिवारको सूची तथा अन्य आवश्यक तथ्यांक र विवरण तयार गर्नेछ ।
- (५) विपन्न तथा बेरोजगार छनोट गर्ने सिलसिलामा भर्नु पर्ने अनुसूची १ र २ बमोजिमका सर्वेक्षण फारामहरु सम्बन्धित व्यक्ति वा घरमुलीले आफै वा कर्मचारीको सहयोगमा भरी हस्ताक्षर गर्नु पर्नेछ ।

६. समितिहरुको व्यवस्था :

- (१) दफा ५ बमोजिम विपन्नता पहिचान सम्बन्धी कार्य गर्नको लागि देहाय बमोजिमका संयन्त्र र समितिहरु क्रियाशिल रहनेछन् ।

(क) नगरस्तरीय विपन्न पहिचान तथा व्यवस्थापन समिति

नगर प्रमुख	संयोजक
नगर उपप्रमुख	सदस्य
कार्यपालिका सदस्यमध्येबाट नगर प्रमुखले तोकेको ३ जना	सदस्य
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सदस्य
सामाजिक विकास समितिको संयोजक	सदस्य
रोजगार संयोजक	सदस्य
सामाजिक विकास शाखाको प्रमुख	सदस्य सचिव

(ख) नगरस्तरीय समितिको काम, कर्तव्य, अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :

- (१) विपन्न परिवार पहिचान तथा छानबिन गर्ने ,
- (२) विपन्न परिवार पहिचान सम्बन्धी सूचना, तथ्यांक र विवरणहरुको अभिलेख व्यवस्थित गर्ने,
- (३) विपन्न पहिचानका साथै तिनको व्यवस्थापन र सम्भाव्य रोजगारीको योजना बनाई सुझाव सहित नगर कार्यपालिकामा पेश गर्ने,
- (४) नगर प्रमुख मार्फत कामको प्रतिवेदन नगरसभामा पेश गर्ने,
- (५) विपन्न र बेरोजगारको श्रेणीगत वर्गीकरण गरी नगर कार्यपालिकामा पेश गर्ने,
- (६) विपन्नता र बेरोजगारी न्यूनीकरण गर्ने सिलसिलामा प्रदेश सरकार, संघीय सरकार वा कुनै दातृनिकाय वा संघसंस्थासँग सम्पर्क, समन्वय र सहजीकरण गर्ने ।
- (७) विपन्न र बेरोजगार पहिचान र व्यवस्थापनको सिलसिलामा गरिने सर्वेक्षण, तथ्यांक संकलन तथा कार्यक्रम सञ्चालनको सिलसिलामा वडास्तरीय समितिलाई रायसुझाव प्रदान गर्ने, सहयोग र सहजीकरण गर्ने ।
- (ग) नगरपालिकाको प्रत्येक वडामा देहायबमोजिमको वडास्तरीय विपन्नता पहिचान तथा व्यवस्थापन समिति रहनेछ ।

सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्ष	संयोजक
सम्बन्धित वडाका नगरकार्यपालिका सदस्य	सदस्य
वडा अध्यक्षले तोकेको एक जना वडा सदस्य	सदस्य
टोल विकास संस्थाका अध्यक्षहरुमध्येबाट वडा अध्यक्षले तोकेको एकजना	सदस्य
सम्बन्धित वडाको वडा सचिव	सदस्य सचिव

वडास्तरीय समितिले वडामा क्रियाशिल मान्यता प्राप्त राजनितिक दलका प्रतिनिधिहरुलाई बैठकमा आमनत्रण गर्न सक्नेछ ।

(घ) वडास्तरीय समितिको कामकर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- (१) आफ्ना वडामा भएका विपन्न परिवार र बेरोजगार व्यक्तिहरुको पहिचान र छानबिन गर्ने ।
- (२) विपन्न पहिचान अभिलेख व्यवस्थित र अद्यावधिक गर्ने ।

(३) विपन्न पहिचानका साथै तिनको व्यवस्थापन र रोजगारीका लागि योजना बनाई नगरस्तरीय विपन्न पहिचान तथा व्यवस्थापन समितिमा पठाउने ।

परिच्छेद - ४

छनोट र प्रमाणीकरण सम्बन्धी व्यवस्था

७. विपन्न तथा बेरोजगार छनोट तथा प्रमाणीकरण:

(१) दफा ५ बमोजिम तयार भएको विपन्न तथा बेरोजगारको विवरणको प्रमाणीकरण प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले गर्नेछ । प्रमाणीकरण गरिएको अभिलेख प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले नगरप्रमुख समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

२) उपदफा (१) बमोजिम प्रमाणित भएका विपन्न परिवारलाई प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले रजिष्टरमा रेकर्ड राखी अनुसूची ३ बमोजिमको ढाँचामा परिचयपत्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

३) भूठा विवरण दिई परिचयपत्र लिएको ठहर भएमा परिचयपत्र दिने अधिकारीले त्यस्तो परिचयपत्र रद्द गर्न सक्नेछन । यसरी परिचयपत्र रद्द गरिएको कारणसहित नगर प्रमुखलाई जानकारी गराउनु पर्नेछ । त्यस्तो परिचयपत्र रद्द गरिएको सूचना स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन गरिनेछ ।

४) यस दफा बमोजिम प्रदान गरिएको परिचयपत्र जारी भएका मितिले चार वर्ष मान्य हुनेछ । प्रत्येक ४ वर्षमा यस कार्यविधि बमोजिम विपन्न र बेरोजगारको विवरण अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ ।

५) विपन्न पहिचान र प्रमाणीकरण भएका व्यक्ति वा परिवारलाई दिईने परिचयपत्रको ढाँचा अनुसूची ३ र परिचयपत्रको रङ्ग अनुसूची ४ मा उल्लेख भए अनुसार हुनेछ ।

परिच्छेद - ४

सेवा सुविधा सम्बन्धी व्यवस्था

८. सेवा सुविधा प्रदान गरिने :

(१) सामान्यतः : विपन्न र बेरोजगार पहिचान भएका व्यक्ति वा परिवारलाई परिचयपत्र प्रदान गरिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम परिचयपत्र प्राप्त गरेका विपन्न वा बेरोजगार परिवारलाई नगरपालिकाले तपशिल बमोजिमको सेवा सुविधा प्रदान गर्न सक्नेछ ।

(क) स्वरोजगार सम्बन्धी तालिम र यथासम्भव रोजगारीको व्यवस्थापन,

(ख) दाल, चामल, तेल, पिठो, चिनी, गेडागुडी, नून र सावुन जस्ता दैनिक उपभोग्य खाद्य सामग्रीको लागि सहूलियत दरको राशन कार्डको व्यवस्था

(ग) स्थानीय अस्पतालमा सहूलियतमा उपचारको व्यवस्था

(घ) स्वास्थ्य बीमा गर्न लाग्ने शुल्कमा वर्गीकरण अनुसार पच्चीस देखि सतप्रतिशतसम्म अनुदान

(ङ.) नगरपालिका क्षेत्र बाहिरका अस्पतालमा सहूलियत दरमा उपचार गराउने,

(च) रोजगारीको लागि प्रदेश तथा संघमा पहल तथा सहजिकरण,

(छ) एक आर्थिक वर्षमा कम्तीमा १० जनालाई प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा अध्ययन

(ज) व्यक्तिगत सीप र क्षमता बिकास सम्बन्धी तालिम,

(झ) नगरपालिकाबाट लिईने सिफारीस दस्तुरमा छुट,

(ञ) वैदेशिक रोजगारमा जान इच्छुक भए समुहगत रुपमा निशुल्क तालिमको व्यवस्था

(३) उपदफा (२) मा उल्लेखित सेवा सुविधा नगर कार्यपालिकाको निर्णयअनुसार क्रमिक रुपमा कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।

९. कार्यविधिमा संशोधन :

(१) नगर कार्यपालिकाले यस कार्यविधिमा आवश्यक संशोधन वा हेरफेर गर्न सक्नेछ ।

(२) नगर कार्यपालिकाले यस कार्यविधिका अनुसूचीहरूमा आवश्यक संशोधन वा थपघट गर्न सक्नेछ ।

१०. बचाउ :

(१) यो कार्यविधि प्रारम्भ नभएसम्म नगरपालिकाबाट विपन्न र बेरोजगार सम्बन्धी भएगरिएका काम कारवाहीहरू यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

अनुसूची १

(दफा ५ को उपदफा (५) सँग सम्बन्धित)

विपन्न सर्वेक्षण फाराम

१. पारिवारिक विवरण

घर मुलीको नाम :, ठेगाना

क्र.सं.	नाम थर	जन्म मिति	नाता	पेशा	कैफियत

२. बसोवास रहेको घरको अवस्था :

क्र.सं.	घरको कोठा संख्या	किसिम (गारो र छाना)	शौचालय	विद्युत	पिउने पानी	इन्धन प्रयोग	कैफियत

३. जग्गा जमिन : क्षेत्रफल : किसिम : नम्बरी / ऐलानी / अर्काको जमिन घडेरी / खेती योग्य

४. आमदानीको स्रोत : (क) मुख्य स्रोत:
(ख) सहायक / अन्य:
(ग) नियमित / अनियमित

५. मुख्य खर्च हुने शिर्षक :

१. २.
३. ४.

६. घरमुलीको बाबुको नाम बाजेको नाम.....

भद्रपुर बसाई सरी आएको मिति:

भद्रपुर आउनु अघि बसोवास रहेको ठेगाना :

घरमुलीको पेशा :

उल्लेखित सबै विवरण म आफैले लेखे बताएको हुँ र सबै विवरण ठीक साँचो हो । भुठा ठहरे कानुन बमोजिम सहने बुझाउने छु भनी सही छाप गर्ने घरमुली निवेदकको नाम थर

हस्ताक्षर.....

अनुसुची २

(दफा ५ को उपदफा (५) सँग सम्बन्धित)

बेरोजगार पहिचान सर्वेक्षण फाराम

नाम थर:

जन्मस्थान:

जन्ममिति:

आमाको नाम

बाबुको नाम

स्थायी ठेगाना:

शिक्षा:

शिक्षा

शिक्षा:

अस्थायी ठेगाना:

पेशा:

पेशा:

(क) बेरोजगार हुनुको कारण:

१. काम नै नखोजेर
२. नजिकमा काम नपाएर
३. काम गर्ने सीप नभएर
४. अनुभवको कमीले
५. गर्दै गरेको काम छाडेर
६. प्रकोपको कारण / बाढी / पहिरो / अन्य
७. कडा रोग लागेर

(ख) बानी व्यवहारजन्य र स्वास्थ्य सम्बन्धी कुराहरु

१. तास जुवा खेलु हुन्छ ?
२. मद्यपान गर्नु हुन्छ ?
३. लागु औषध सेवन गर्नु हुन्छ ?
४. तपाईंलाई दृष्टिको समस्या छ ?
५. आन्तरिक रोगको समस्या छ ?
६. डिप्रेसन माईग्रेसन छ ?
७. मुटु रोग, क्यान्सर, मृगौला, कलेजो सम्बन्धी कुनै रोग छ ?
८. अन्य केहि भए

(ग) सीप सिक्न चाहेको विषय

उल्लेखित सबै विवरण म आफैले लेखे बताएको हुँ र सबै विवरण ठीक साँचो हो । भुठा ठहरे कानुन बमोजिम सहने बुझाउने छु भनी सही छाप गर्ने निवेदकको नाम थर

हस्ताक्षर.....

अनुसूची ३

(दफा ७ को उपदफा (५) सँग सम्बन्धित)

भद्रपुर नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

भद्रपुर, भापा ।

विपन्न परिचय पत्र

फोटो

नाम, थर :

ठेगाना :

शिक्षा :

परिवार संख्या :

विपन्नताको श्रेणी : ()

परिचयपत्र मान्य हुने अवधि :

प्रमाणित गर्ने अधिकारीको

दस्तखत

नाम, थर :

पद

जारी मिति :

अनुसूची ४

(दफा ७ को उपदफा (५) सँग सम्बन्धित)

पहिचान र प्रमाणीकरण भएका विपन्न परिवारलाई दिईने परिचयपत्रको रङ्ग देहाय बमोजिम हुनेछ ।

निम्नमध्यम वर्गीय विपन्न परिवार (क) श्रेणी
रंग – सेतो

निम्न वर्गीय विपन्न परिवार (ख) श्रेणी
रंग – पहेलो

विपन्न परिवार (ग) श्रेणी
रंग – निलो

अतिविपन्न परिवार (घ) श्रेणी
रंग – रातो

आज्ञाले
होमनाथ भट्टराई
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत